

11 • 27.12.2018

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti

Mika Sutinen
arvostaa mokiaan

► Takasivu

Uskonnonopetus
avartaa maailmaa

► Sivu 4

Janne Kasurinen
ja omannäköinen
elämä

► Sivu 11

Seksi, some ja nuori

► Keskioukeama

kirkkojakoti.fi

VERORAHOILLA autetaan, tuetaan ja kasvatetaan

Kuopion seurakuntayhtymän talousarviosta vuodelle 2019 selviää, että kunkin seurakuntalaisen laskennallinen osuus verotuloilla katettavista nettokuluista on nyt 206,80 euroa. Luku oli viime vuonna 202 euroa. Sen verran on yleinen kustannustaso siis vuodessa noussut.

Euroissa toimintakulut ovat yhtymätasolla 22,8 miljoonaa, josta 58 prosenttia on henkilöstökuluja.

”Palkkakulut ovat kuitenkin pitkällä tähtäimellä laskusuunnassa ja niin pitääkin olla, koska verotulotkin laskevat,” sanoo hallintojohtaja **Riitta Hautaniemi**.

Nettokuluista suurin menoerä koituu kiinteistötoimesta eli kirkosta, seurakuntakeskuksista ja vastaavista, peräti 24 prosenttia. Hallinto tulee hyvänä kakkosena 16 prosentillaan.

Kun nettokustannuksia katsoo työaloittain siten, että kiinteistö ja hallintokulut on vyörytetty eri työmuotojen osalle niiden käytösuhhteessa, eniten rahaa käytetäänkin nuorisotyöhön, 21 prosenttia. Lapsityöhön menee nettokuluista 11 prosenttia. Seurakuntayhtymä siis kohdentaa peräti kolmanneksen menoistaan lasten ja nuorten palveluihin.

Nuorisotyö tärkeää

”Rippikoulu- ja nuorisotyötä pidetään tärkeänä, samoin kuin diakoniaa ja yhteiskunnallista työtä.”

Yhtymä käyttää diakoniaan ja yhteiskunnalliseen työhön 2,6 miljoo-

naa, siis kiinteistömenoineen ja hallintokuluineen, lapsityöhön miltei saman verran, mutta nuorisotyöhön 4,7 miljoonaa. Hautaustoimikin on yllättävän suuri kuluerä, sillä se vie 2,3 miljoonaa eli kymmenen prosenttia nettokuluista.

Keskeisin perustehtävä jumalanpalveluselämä ja kirkolliset toimituk-

set vievät nuorisotyön jälkeen toiseksi eniten veroeuroja, 3,6 miljoonaa.

”Investoinnit ovat jatkossa suuri haaste”, varoittaa Hautaniemi.

Investointitarpeita on nimittäin esitetty vuosille 2016–2019 peräti 35,2 miljoonaa euroa. Ilman mittavia toimintakulujen leikkauksia kaikki eivät voi toteutua.

Edessä on siis uuden kiinteistöstrategian laadinta ja aivan välttämättä luopuminen vähäkäyttöisistä kiinteistöistä.

KAIJA VUORIO

Siilinjärvellä panostetaan kasvatukseen

Siilinjärven seurakunta arvioi ensi vuoden toimintansa nettokustannuksiksi 4,1 miljoonaa euroa. Suuren osan seurakunnan verovaroista lohkaisevat kasvatuksen palvelut, joista suurimpina lasten päiväkerho ja nuorten rippikoulu. Kirkollisverovaroista lähes puolet (46 %) kohdistuu suoraan lapsi- ja nuorisotyöhön. Lisäksi perheitä kohdataan muun muassa osana diakoniatyötä (13 % nettokuluista) sekä kirkollisia toimituksia ja jumalanpalveluksia (13 % nettokuluista).

Kirkon työssä verovaroilla mahdollistetaan vuosittain lukuisia kohtaamisia. Esimerkiksi joulukuun 2018 puoliväliin mennessä Siilinjärvellä vuositilastot kertovat seuraavaa: 1 300 diakoniatyön asiakaskohtaamista, 3 700 osallistujaa eläkeläisryhmiin ja diakoniatyön ryhmiin,

740 koululaisten tai nuorten leirille, 670 varhaiskasvatuksen ryhmiin ja 270 rippikouluun. Jumalanpalveluksiin tai kirkollisiin toimituksiin on osallistunut kaikkiaan 26 200.

”Lähes puolet varoista käytetään suoraan lapsi- ja nuorisotyöhön”

Jäsentä kohti vuoden 2019 nettokulut ovat 245 euroa ja verotulot taas 217 euroa. Verotulot kattavat seurakunnan nettokuluista 88,6 %. Loppuosa katetaan metsätalouden, osakehuoneistojen ja rahoituksen tuotoilla (8,8 %) ja aiempien vuosien ylijäämistä (2,6 %).

Henkilöstökuluihin käytetään verotuloista 66,8 %, ja toiminnan kuluista puolestaan 65,3 % kohdistuu henkilöstökuluihin. Siilinjärven seurakunnassa on työntekijöitä 57, josta 52 vakinaisia.

Kuvio esittää Siilinjärven seurakunnan menot kustannuspaikoittain siten, että työaloille on kohdistettu myös toimitilojen ja hallinnon kustannukset lukuun ottamatta kirkonkirjojenpitoa. Hautaustoimen kustannuksia kertyy mm. hautausmaiden hoidosta, haudankaivusta ja toimitiloista. Lisäksi hautaamiseen liittyviä menoja kuuluu kirkollisiin toimituksiin ja musiikkiin. Muulla seurakuntatyöllä tarkoitetaan mm. erilaisia aikuisille suunnattuja ryhmiä.

SINI-MARJA KUUSIPALO

AJANKOHTAISTA

Merkitykselliseksi koettua työtä

Kirkon työntekijöistä yli 90 prosenttia pitää työtään tärkeänä ja merkityksellisenä. Neljä viidestä kirkon työntekijästä kokee työssään työn iloa ja innostusta. Lähes saman verran on valmis suosittelemaan työnantajansa.

Tämä käy ilmi Kevan Julkisen alan työhyvinvointi -tutkimuksesta, jonka kohteena olivat evankelis-luterilaisen kirkon, kunta-alan ja valtion työntekijät. Kirkko on ollut tutkimuksessa mukana vuodesta 2014 alkaen.

Työhyvinvointi on monella mittarilla tarkasteltuna säilynyt hyvänä. Työhyvinvointia vahvistaa työntekijöiden mahdollisuus vaikuttaa työhönsä: kirkon alalla sitä kokee yli kaksi kolmasosaa. Myös arviot työhyvinvoinnin kehittymisestä ovat myönteisiä.

Kirkon työntekijöistä neljä viidestä kokee, että heidän osaamisensa suhteessa työn vaatimuksiin on sopiva. Osaamisen kehittämiseen kannustetaan yli 70 prosenttia vastaajista; luku on hiukan kasvanut.

Ilmapiiriä pitää työyhteisössään hyvänä tai erinomaisena 62 prosenttia vastaajista ja 75 prosenttia katsoo voivansa luottaa ihmisiin työyhteisössään. Huolestuttavaa kuitenkin on, että epäasiallista kohtelua työyhteisössään on vuoden aikana kokenut joka kolmas työntekijä.

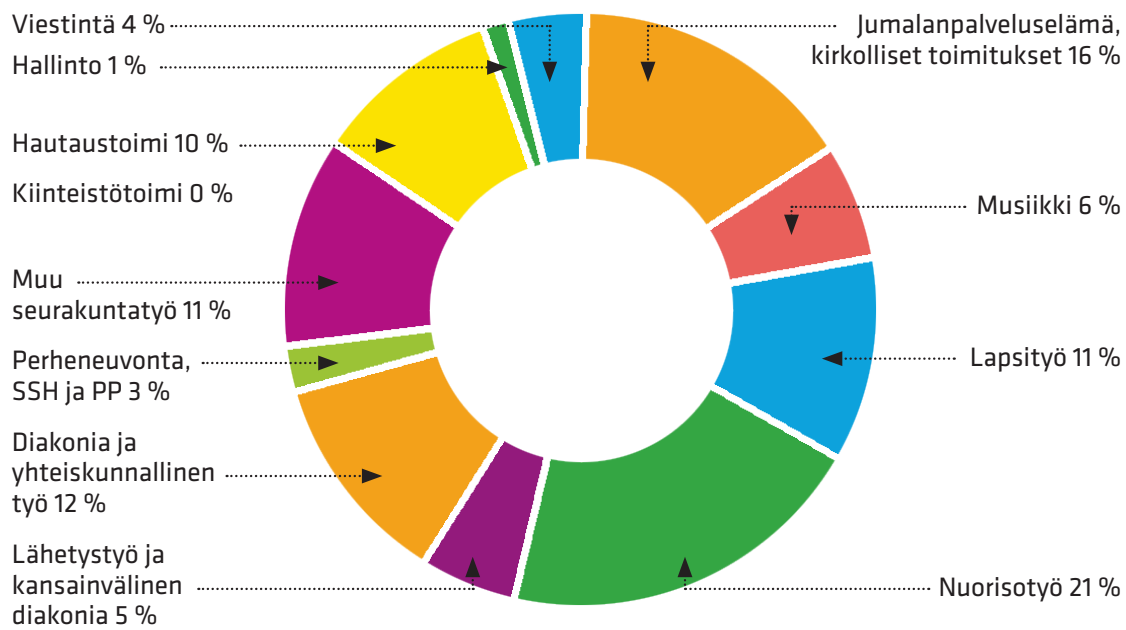
Kirkon työmarkkinailaitoksen näemyksen mukaan henkilöstön hyvinvointi on tuloksellisen toiminnan edellytys.

#SILMÄTRISTISSÄ

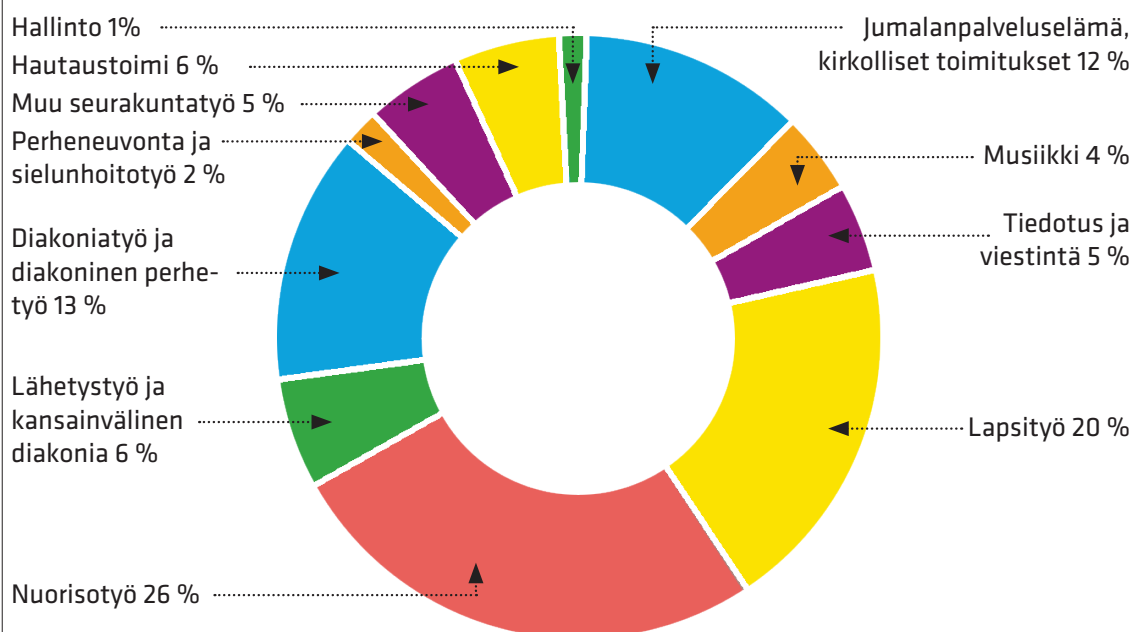

TUULA HYTINEN

NETTOKUSTANNUKSET TYÖALOITTAIN KUOPIO

NETTOKUSTANNUKSET TYÖALOITTAIN SIILINJÄRVI

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Some-harhaa

Helsingin Sanomissa julkaistiin jo vuonna 2016 artikkeli, jossa kerrottiin "Mitä enemmän aikaa nuoret aikuiset viettävät sosiaalisessa mediassa, sitä todennäköisemmin he ovat masentuneita. On mahdollista, että toisten menestyksen ja sosiaalisten suhteiden seuraaminen aiheuttaa kateutta ja saa oman elämän vaikuttamaan vaatimattomalta. Some itsessään ei aiheuta masennusta, se tarjoaa vain kanavia, joita seuraamalla ystävien elämä saattaa joskus näyttää hienommalta, kun se todellisuudessa onkaan."

Sain hieman kaukaisemmalta ystävältäni perinteisen joulukortin. En ole ollut häneen yhteydessä moneen vuoteen. Sosiaalisen median kautta olin kuitenkin seurannut hänen elämäänsä ja luulin, että kaikki on hyvin, jopa erinomaisesti. Kiitin kortista tekstiviestillä ja kysyin samalla: Mitä sinulle kuuluu?

Mitä sinulle kuuluu?

Yllätyksekseni sain viestin, että kaikki ei todellakaan ole hyvin. Oli monenlaisia ongelmia. Minulle hänen elämänsä oli näyttäytynyt täysin toiselta. Kivoja lomakuvia ja muutenkin iloisia päivityksiä. Totuus oli toinen.

Ymmärrän, että sosiaaliseen mediaan on helpompi päivittää positiivisia asioita. Tämä saattaa johtaa siihen, että kaikilla näyttää menevän hyvin.

Kannattaisi kiinnittää huomiota siihen, että uskaltaa olla myös rehellinen. En tarkoita sitä, että somessa pitäisi avata sydämensä ja kertoa sellaisista henkilökohtaisista asioista, joista ei ole valmis puhumaan. On hienoa, että someen saa tallentaa ne elämän tähtihetket. Ystäville kannattaa kuitenkin laittaa viestiä tai soittaa ja kertoa, jos kaikki olekaan hyvin. On tärkeää ylläpitää myös henkilökohtaisia suhteita.

KUUKAUDEN VALINNAT

70%

KIRKON ENNAKOITU jäsenmäärä vuodenvaihteessa on noin 70 prosenttia väestöstä.

12 000

LUTERILAISEN KULTTUURIN SÄÄTIÖN tv-dokumentille *Franciscus ja minä – Jumalan köyhän tarina* myönnettiin 12 000 euron tuotantotuki. Käsikirjoittajana ja kertojana on piispa **Jari Jolkkonen**, ohjaajana **Satu Väättäinen**.

93 902

KUOPIO JA SIILINJÄRVEN SEURAKUNNITSA Yhteisvastuukeräys 2018 tuotti yhteensä 93 902 euroa.

KIRKON VIESTINTÄPALKINTO 2017–2018 on myönnetty Helsingin Sanomien toimittaja **Anna-Stina Nykäselle**. Hän on kirjoituksissaan pitänyt esillä kirkon perussanomasta kumpuavaa arvomaailmaa. Vuonna 2017 Nykänen esitteli reformaation merkkipäivien merkitystä ja seurauksia, ja keväällä 2018 hän juonsi rakentavasti arkkipiispapaneelin Sanomatorilla. 7500 euron suuruinen palkinto jaetaan joka toinen vuosi.

JOONA TENAN OHJAAMA ELOKUVA Supermarsu on voittanut Oulun lasten- ja nuortenelokuvien festivaaleilla Kirkon mediasäätiön Katso minuun... -palkinnon. Elokuva on raadin mukaan "hauskasti käsikirjoitettu ja vauhdikkaasti ohjattu". Ympäristö-ongelmaa ja koulukiusaamista käsitellään lapsille sopivalla tavalla.

KIRKOLLISKOKOUS ON HYVÄKSYNYT uuden pohjoissaamen raamatunkäännöksen. Se tukee jumalanpalveluselämää ja merkitsee paljon kielellisesti ja kulttuurisesti Euroopan ainoalle alkuperäiskansalle. Se auttaa sielunhoitotyötä, vahvistaa identiteettiä, helpottaa rippikoulu- ja koulutyötä. Pohjoissaamen puhujia on kymmeniä tuhansia Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

RUKOILEN

Rakas Vapahtajani, Jeesus Kristus.

Olen juuri saanut viettää sinun syntymäjuhlaasi.

Kiitos, että tulit ihmiseksi.

Kiitos, että rakastat.

Kiitos, että sinä toit rauhan ja sovinnon.

Auta minua elämään sitä todeksi.

Tiedät, mitä tämä elämä on.

Sinä joulun Herra,

tule Herrakseni ja tiennäyttäjäksi

myös alkavan uuden vuoden vaiheisiin,

mitä se tuokaan mukanaan.

KASVOISTA kasvoihin avautuu Uskontojen maailma

Ihmiseksi kasvamiseen voi löytyä eväitä vaikka uskonnon oppitunneilta. Kun ymmärtää uskontoa ja uskonnollisuutta, ymmärtää paremmin myös kulttuuria ja ihmistä.

Kuopion Taidelukio Lumitin uskonnon ja psykologian opettaja **Heli Mäntylä** avaa luokkansa oven vielä juuri ennen joululomia. Korkea, perinteikäs Puistokoulun luokka on täynnä uudenkarheitaa pyöreitä, puisia pöytäryhmiä.

”Meillä on testikäytössä pyöreät pöydät, jotta tiedetään, mitä halutaan uuteen koulurakennukseen. Käytän osallistavia menetelmiä, ja ryhmäkeskustelut voi näin toteuttaa luontevasti ja helposti”, Heli Mäntylä kertoo.

Keskusteleva ote saa tunnustusta myös oppilailta:

”Myös uskonnonopetus voi joillakin olla faktaa faktan perään. Täällä me keskustelemme paljon, ja kun kuulee toisten näkemyksiä, tulee ajatelleeksi uudella tavalla”, kiittää **Mari Ala**, joka tuli musiikkilukioon Kittilästä saakka.

”Musiikin ja muiden oppiaineiden tunneilla yhdistyy ihmiseksi kasvamisen asioita, taidelukiossa niitä tuodaan enemmän esille kuin vaikka entisessä koulussani Kittilässä.”

TUIJA HYYTINEN

”Huomasin peleistä ja elokuvista paljon viittauksia uskonnollisuuteen”

”Kun ussantunneille saa tulla kuka tahansa mistä uskontokunnasta tahansa, on hyvä asia, että opetus on neutraalia. Tiedostamatontakaan ohjailemista ei tapahdu”, sanoo **Anetta Kukkonen**.

”Jos keskustelee vaikka ateistin kanssa, voi ymmärtää sitä kautta toisen näkökulmia”, **Nea Ulmanen** sanoo.

Tilaa pohtia ihmisyyttä

Pyöreän pöydän äärellä istuu kolme nuorta naista, Lumitin musiikkilinjalaista. Mari lukee ylioppilaskirjoituksiin, hän on yksi harvoja uskontoa kirjoittavia oppilaita, ja muilla ovat vielä kurssit kesken.

”Uskonnontunneilla on tilaa pohtia ihmiseksi kasvamista. Lukio-opiskelu ja uuden oppiminen tuovat itsessään tuntemusta maailmasta ja ajatusta ihmisyydestä ja sitä kautta asioita voi pelata omaan elämään. Jos jokin aihe itseä

kiinnostaa, se boostaa sitä, että saa siitä omaan elämään ja arkeen jotakin. Monipuolisempi kuva maailmasta vaikuttaa arkiarjatteluun, myös käytännön asioihin omassa elämässä”, jäsentää Anetta.

Omat kiinnostuksen kohteet vaikuttivat myös oppimistehtävien tekoon erityisesti uudessa uskonnonkurssissa Uskonto tieteesä, taiteessa ja populaarikulttuurissa. Anetta perehtyi fantasiaan kuten Harry Potteriin kirjallisuuden kautta, Nea tutki Narniaa elokuvien kautta. Mari hyödynsi luontevasti juuri tehtyä Rooman matkaansa tutkien uskonnon vaikutusta arkkitehtuuriin ja yhdistäen työhön historian näköaloja: ”Vitsit se oli hyvä juttu yhdistää kahta kiinnostuksen kohdetta!”

Nuoret kertovat huomanneensa opintojen myötä sellaisia uskonnollisia piirteitä peleissä ja elokuvissa, joihin vapaa-ajalla ei muuten ole kiinnittänyt huomiota.

”Jäin myös miettimään, miten paljon yhteistä uskonnoilla on. Kaikilla on sama pohja, mutta vaan eroja tuodaan esiin, mediassa ja muualla otetaan ne vieraina asioina, vaikka se ei ole oikeasti niin”, Mari sanoo.

Asenteet uskontoa kohtaan syvällä

Kuta lähemmäksi uskontoja pääsee, sitä paremmin niitä ymmärtää, ja uskonto on

hyvin syvällä kulttuurissa jo ennen kristinuskon syntyä. Samaan aikaan tulee tietoisemmaksi omista kristillisistä juurista, ne tulevat näkyviksi. Opiskelijat kuvaavat keskustelussa moneen kertaan silmien avautumista.

Heli Mäntylä sanoo, että hän ei pyri erityisesti herättämään tunteita, mutta kokemuksellisuus on opetuksessa tärkeää.

”Globalisaation myötä on pakko lisätä ymmärrystä uskontojen kesken”

”Opettajan pitää tehdä töitä, että saisi myönteisiä tunteita näkyviin: jossa-kin syvällä yhteiskunnassa on uskonto-kielteisyyttä. Nämä tytöt ovat poikkeus. Mistä asenteet uskontoa kohtaan sitten kumpuavat, alakoulun uskontotunneilta vai kotitaustasta vai yleisestä kulttuuri-ilmapiiristä yhteiskunnassa, sitä on vaikea tietää.”

Oppitunneilla ei kuitenkaan tule esille vihapuhe eikä Heli Mäntylä ole koskaan törmännyt henkilökohtaisuuksiin menemiseen. Arvoja ja todellisuutta on olla oma itsensä, taiteen alalla ja maailmankatsomuksen osalta.

Anetta Kukkonen mukaan kunnioitus vahvistuu ymmärtämisen myötä. Nea Ulmanen mainitsee, että eihän kukaan halua toisten kohtelevan huonosti itseä, vaikka edustaisi ympäristössään vähemmistöuskontoa.

”Nykyään kun matkustaminen on lisääntynyt, on entistä tärkeämpää, että on tietoa uskonnoista. Kun tuntee alueen uskontoja, ymmärtää myös kulttuuria enemmän. Olen itse matkustanut lähinnä länsimaissa, mutta erityisesti Aasiassa on välttämätöntä tuntea uskontoja kuten hindulaisuutta ja buddhalaisuutta ennen kuin kulttuuria voi ymmärtää”, miettii Nea Ulmanen.

Jokainen tulee jostakin

Anettan mielestä maailmanuskontojen kurssin pitäisikin olla pakollinen kurssi jokaiselle. Mari korostaa, että tärkeintä on, että osaa ottaa muut uskonnot huomioon:

”Globalisaation myötä on pakko alkaa ymmärtää toisia. Tuomitseminen kertoo vain tiedon ja tunteen puutteesta, luuloista kokemuksen sijasta. Uskonnonopetus koulussa avartaa.”

Opintoretkiä on tehty Valamon luostarin lisäksi Helsinkiin tutustuen juutalaisuuteen, islaminuskoon ja katolisuuteen:

”Henkilökohtaisista tapaamisista jäävät uskonnoille kasvot ja mielikuva, se on aina erityistä!” Heli Mäntylä kiteyttää.

Entä millaisia mahdollisuuksia uskonnotunneilla on ottaa tunteet puheeksi? Nuoret naiset ovat yhtä mieltä siitä, että tilaa tunnepohdinnalle löytyy esimerkiksi eettisen pohdinnan äärellä, tosin etiikka on hyvin vähän enää opetuksessa. Erityismaininnan saa kuitenkin psykologian puolella kehityspsykologian kursilla tehty oma kehityskaari: mikä kaikki on vaikuttanut siihen, miten minus-ta tuli minä.

”Toivon, että nuori ei kokisi juurettomuutta. Jokainen saa tehdä oman maailmankatsomuksellisen muodostelman sa miten haluaa, mutta on tärkeää että on jotakin mistä lähtee liikkeelle, mihin ottaa kantaa ja mihin voi halutessaan palata”, Heli Mäntylä kokoo.

ULLA REMES

Uskonnonopetus nyt

- + Uskontoa opetetaan vuoden 2016 opetussuunnitelman mukaan
- + Muutoksessa Raamattutietoa vähemmäksi ja maailmanuskonnot vapaaehtoisiksi lukuunottamatta juutalaisuutta ja islamia
- + Pakollisia kursseja lukiossa vain kaksi, erikoislukioissa (urheilu- tai taidelukioidissa) minimissään yksi
- + Opetus ei tunnustuksellista eikä uskontoa harjoiteta tunneilla
- + Katsomusaineiden eli uskonnon ja elämänkatsomustiedon sisällöistä osa on yhteisiä, joten opetusta voi myös järjestää yhdessä (etiikka, tunteet ja suomalainen kulttuuriperintö)
- + Suhde omaan uskontoon -osiota ei voi yhdistää
- + Evankelisluterilaisen uskonnon tunneille voi osallistua mistä uskontokunnasta tahansa, mutta yleensä tarvitaan vanhempien päätös

- + Uskonnollista vakaumusta tai kirkkoon kuulumista ei kysytä koulussa eikä opettaja välttämättä edes tiedä sitä
- + Koululla velvollisuus järjestää uskonnonopetus, mikäli vähintään kolme oppilasta kuuluu samaan uskontokuntaan ja kyseisellä uskonnolla on opetussuunnitelma
- + Pätevistä islaminuskon opettajista on pula
- + Dogmatiikkaa eli oppia ei opeteta enää erillisesti vaan keskeiset opit kuten käsitykset kuolemanjälkeisestä elämästä käsitellään uskontotieteen näkökulmasta lyhyesti kunkin uskonnon kohdalla
- + Etiikka on siirtynyt filosofian puolelle
- + Uskontoa kirjoitetaan yo-kokeissa enää vähän, kirjoittajia Lumitissa koko vuonna kuusi ja koko Kuopiossa kymmenkunta

MITÄ MIELESSÄ?

”ENSIMMÄISEN reilun viikon aikana pelkästään Kuopion tuotteita oli verkkokaupasta ostettu yli kolmekymmentä kappaletta”, Katja Hedberg kertoo.

Palanen elämää tuo hyvän mielen

Itsenäisyyspäivän alla avautui uudenlainen verkkokauppa, josta voi ostaa esimerkiksi harrastuksen oman paikkakunnan nuorelle tai elämyksen varattomalle perheelle. Palanen elämää-sivusto on Suomen Settlementiliiton lanseeraama ja sen tuotevalikoimassa on aluksi noin 30 tuotetta tai hanketta, joita settlementiyhdistykset toteuttavat kymmenellä eri paikkakunnalla. Mukana on myös Kuopio.

”Useissa verkkokaupamme tuotteissa korostuvat lasten ja perheiden yhdenvertaiset mahdollisuudet esimerkiksi päästä harrastamaan”, Kuopion Settlementti Puijolan viestintäpäällikkö **Katja Hedberg** selvittää.

Miten tämä poikkeaa muista verkkokaupoista?

”Ydinasia on paikallisuus – kuten settlementityössä yleensäkin.

Ostaja päättää itse, mille paikkakunnalle ja millaiseen toimintaan hänen lahjoituksensa käytetään. Osa tuotteista kokoa ihmisiä yhteen tapahtumien ja yhteisen tekemisen kautta. Ostamalla tuotteitamme pääsee siis muun muassa lisäämään yhteisöllisyyttä.”

Montako tuotetta Kuopiosta on tarjolla?

”Alkuvaiheessa lähdimme liikkeelle kolmella tuotteella, joista yksi liittyi jouluun. Näin joulun jälkeen verkkokaupan kautta on mahdollista tukea lasten, vanhusten ja maahanmuuttajien yhteistä Kasvimaakerhoa Puijolan Kompassissa. Toinen tuote on kulttuurikokemuksen järjestäminen maahanmuuttajataustaiselle tytölle tai nuorelle naiselle. Tuotevalikoima laajenee ajan myötä. Meille on jo

nyt tullut paljon yhteydenottoja, joissa ihmiset esittävät omia ideoitaan siitä, millainen voisi olla hyvä tuote. On esimerkiksi toivottu vanhusten ja omaishoitajien huomioimista.”

Millaista kiinnostusta verkkokauppa on herättänyt?

”Kiinnostus on ylittänyt odotuksemme ja kauppa on käynyt. Saimme mukaan myös joitakin yrityksiä, jotka halusivat kannavoidsa joulumuistamiseen varatut rahat settlementtien kautta aineettomiin lahjoihin.

Toivomme ja uskomme, että juhlan muuttuessa arjeksi ihmisten innostus tämänkaltaiseen hyvän mielen tuottamiseen jatkuu. Tällaiselle on selkeä tilaus.”

HELI HARING

MINUN KIRKKONI

Minun kirkollani on historia

Äskettäin Itä-Suomen yliopistossa Joensuussa tarkastettiin väitöskirja, joka käsittelee Kuopion seudun seurakuntadiakonian varhaisvaiheita. Tuore tohtori on Kuopion tuomiokirkokoseurakunnan seurakuntapastori **Liisa Penttinen**.

Liisa Penttinen on myös terveydenhuollon ammattilainen, joten tutkimusaihe tuntui sinänsä tärkeältä ja läheiseltä. Tutkijan työssä parasta oli löytämisen ilo, kun arkistoissa osui johonkin vetävään kulta-suoneen.

”Niihin maailmoin oli aivan huumavaa mennä mukaan.”

”Paljon on muuttunut, mutta diakonian ydin on edelleen sama: kirkko lähestyy niitä, joita kukaan muu ei auta.”

”Aluksi diakonia oli pääasiassa sairaanhoitoa varattomille. Toki diakonisojen tehtäviin kuului muistuttaa elämän katoavaisuudestakin.”

Penttisen väitöskirja paikkaa tutkimuksellista aukkoa

kirkon keskeisen edelläkävijän eli Kuopion kaupunki- ja maaseurakunnan diakoniatyöstä ja ylipäättään seurakuntadiakonian varhaisvaiheista paikallistasolla. Tutkimuksen ajankohta on 1850-luvulta vuoteen 1944, jolloin kirkkolaki muuttui ja seurakunnat velvoitettiin palkkaamaan diakoniatyöntekijänsä.

Toisaalta Penttisen tutkimus paikkaa Kuopion kaupunkihistorian aukkoja.

1800-luvulla ei ollut sotelakeja, vaan diakonia oli vapaaehtoista ja yhdistyspohjaista. Kaupunkiseurakunnassa diakonia kuului Sisälähetysyhdistykselle, joka palkkalistoilla oli enimmillään viisi diakonissaa.

Maaseurakunnassa diakonia käynnistyi vasta 1904, jolloin palkattiin diakoni. Miehet eivät kauaa työssä viihtyneet eikä diakoniatyö muutenkaan tullut maaseudulla samalla lailla hyväksytyksi kuin kaupungissa. Myöhäisimmät omaksujat kuten

KAIIJA VUORIO

Vehmersalmi ja Riistavesi vaki-naistivat diakonissansa vasta 1940-luvulla.

”Diakonisojen työote oli kokonaisvaltainen ja he olivat työnteliäitä, nöyriä ja pyyteettömiä, mutta eivät uupumattomia”, kirjoittaa Penttinen.

Syvä kutsumustietoisuus ja mahdollon työtaakka ajoivat työntekijänsä silloinkin työuupumukseen.

KAIIJA VUORIO

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO.OY

Ville Heikinheimo, Kristian Kakko, Anu Kolari, Seppo Kolari, Katriina Manninen, Matti Reinikainen, Ville-Veikko Sallinen

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax
www.kolari-co.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

Esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaan 400 € + kulut + alv. 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. 017 282 2211 • faksi 017 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit – kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen

p. 044 211 9876, sähköposti tuomainen.leila.m@gmail.com

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45, p. 046 921 4720, JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoimena 24/7 osoitteessa linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

Tarhurin Kukka ja Sidonta

Kalevalankatu 23 A 2, Männistön ostoskeskus,
p. 262 2821, MA-PE 9 -17, TI suljettu, LA-SU 9-14

Digitaalinen häirintä ON NUOREN ARKEA

Nuoret tarvitsevat aikuista avuksi määrittääkseen oman koskemattomuutensa rajat

Seksuaalissävyytteisiä kuvia ja videoita. Epäasiallista nimittelyä. Suoria ehdotuksia seksin harjoittamisesta. Liian moni nuori kohtaa jatkuvasti seksuaalista häirintää – jos ei muuten niin ainakin sosiaalisessa mediassa – mutta ei uskalla ottaa asiaa puheeksi omien vanhempiensa kanssa.

”Nuoret ovat hämmennyksissään ja tarvitsevat rinnalleen aikuisen käsittelemään sosiaalisessa mediassa näkemäänsä asioita”, sanovat seksuaalineuvojat **Mervi Koskela** ja **Minja Lappalainen** Oulun Tyttöjen Talosta.

Nuorella ei aina ole käsitystä itsemääräämisoikeudesta

Pelastakaa lapset ry kartoitti vastikään yläkoulu- ja lukioikäisten nuorten kokema seksuaalista häirintää digitaalisessa mediassa.

Kyselyyn vastasi noin 3200 iältään 12–17-vuotiasta. Heistä noin joka kolmas kertoi nähneensä toisten nuorten tekemää seksuaalista häirintää verkossa viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Myös ei-toivottu kuvaviesti on seksuaalista häirintää.

Itse oli häirinnän kohteeksi joutunut reilut kymmenen prosenttia tytöistä ja pojista vajaan viisi prosenttia pojista.

Myös Tyttöjen Talon keväällä tekemässä nettikyselyssä nousi esille paljon seksuaalisen häirinnän ilmenemistä.

”Oli pysäyttävää, miten paljon nuoret kokevat luvattonta koskettelua, seksiin

pakottamista sekä häirintää arjessaan”, Mervi Koskela sanoo.

Ristiriitaista kyllä, moni vastaaja samalla koki seksuaalisten oikeuksiensa toteutuvan. Toisin sanoen nuorilla itsellään ei ollut täyttä käsitystä esimerkiksi siitä, mitä seksuaalinen itsemääräämisoikeus tarkoittaa.

Koskelan ja Lappalaisen mukaan nuori tarvitsee aikuisen tukea omien rajojensa määrittämiseen.

”On tärkeää, että aikuinen käy nuoren kanssa läpi sitä, miten toiset ihmiset saavat tätä lähestyä taikka koskea. Kuulemme ei-toivotuista lähestymisistä, jotka tuntuvat ahdistavilta”, Koskela sanoo.

Myös ei-toivottu kuvaviesti on seksuaalista häirintää.

”Aikuisen pitää kannustaa nuorta kertomaan, mikäli nuori saa pahalta tuntuvan seksuaalissävyytteisen viestin. Tytöille saatetaan esimerkiksi lähettää kuvia sukupuolielimistä.”

Intiimejä juttuja ei jaeta isän tai äidin kanssa

”Aikuisen tuki häirintä- ja ahdistelukokemuksissa on nuorelle tärkeää – mutta omalle vanhemmalle niistä ei yleensä halua kertoa.”

Monille tämän päivän nuorille on helppoa ja luontevaa puhua seksistä ja seksuaalisuudesta. Tyttöjen Talolla tytöt ja nuoret naiset etsivät vastauksia esimerkiksi sukupuoli-identiteettiin tai parisuhteeseen liittyviin kysymyksiin.

Seksuaalikasvatusta annetaan esimerkiksi koululaisille suunnatuissa teemapäätöissä. Myös kahdenkeskistä neuvontaa voi saada.

”Esimerkiksi yksinäiset tytöt ottavat esille halunsa löytää seurustelukumppani. Jokaisella on kaipuu löytää joku, jolle osoittaa rakkautta ja jolta saada rakkautta”, Koskela sanoo.

Yhä nuoremmat pojat näkevät pornoa

Yhä nuoremmat pääsevät käsiksi kuviin ja videoihin, joita ei ole tarkoitettu heidän kehitystasolleen

Jo alle 12-vuotiaat saavat ensikosketuksen pornoon, sanoo seksuaaliväkivaltatyötä antava **Jussi Markus.**

”Pornoa saatetaan katsella esimerkiksi koulun välitunnilla jonkun kännykstä. Ryhmäpaineen vuoksi sitä voivat joutua katsomaan myös ne, jotka eivät ole siitä kiinnostuneita.”

Jussi Markus haluaa tuoda esiin huolensa siitä, kuinka pornon näkeminen vääristää poikien ja nuorten miesten käsitystä seksuaalisuudesta ja seksuaalisesta kanssakäymisestä.

”Ehkä pojat pohjimmiltaan tiedostavatkin, että porno on käsikirjoitettua ja näytettyä. Silti se luo heille paineita.”

Miten nainen isketään ja muita paineita

Pornon luomia käsityksiä ihmissuhteista oiotaan sitten esimerkiksi Oulun Poikien Talolla.

Kun poikaa mietityttää, mistä löytyisi kumppani, nettikeskustelussa se puetaan machoilevaan muotoon ”Miten nainen isketään”.

”Parisuhteen kaipuussa suorituspaikot ovat kovat.”

”Tässä tullaan pojan elämän epäsuhtaan: ollaan jo kumppania iskemässä kun ei oikein ole valmiuksia olla ihmisten kanssa ylipäättään. Siitä on vielä iso harppaus olla seurustelusuhteessa, kun vuorovaikutustaidoissa on puutteita.”

”Pornon yhdyntäkeskeisen maailman vastapainoksi pojille pitää kertoa, mistä ihmisten välisessä seksuaalisessa kanssakäymisessä ihan oikeasti on kyse.”

Jussi Markus uskoo, että seksuaaliväkivaltatyön kautta pojalle voi syntyä oivallus siitä, mitä tarkoittavat esimerkiksi toisen kunnioitus, arvostaminen ja luottamus.

Yksi tärkeä osa poikien parissa tehtävä seksuaalisuuskasvatusta on rikkoa harhakuva siitä, että ”kaikki muut” ovat itseä seksuaalisesti kokeneempia.

”Tytöiksi syntyneet, jotka kokevat sukupuolensa pojaksi, hakevat Poikien Talosta yhteisöä, johon kuulua. Sukupuoli-identiteettiään etsivien nuorten kodeista olemme saaneet kiittä-

vää palautetta, kuinka tärkeää heidän nuorelleen on saada olla poikana poikien joukossa.”

Läpi käydään seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja sitä, kuinka jokaisen yksityisyyttä pitää vaalia. Tietoon tulee koko ajan enemmän poikia, joita on kohdeltu seksuaalisesti kaltoin: heitä on esimerkiksi kosketeltu seksuaalisävyteisesti kielloista huolimatta.

”Yhteinen tekijä on, että kaltoinkohtelu on tapahtunut usein sisarusuhteissa ja apua haetaan yleensä noin 10 vuotta tapahtuneen jälkeen. Tapahtunut blokkataan mielestä, kunnes se nousee esille myöhemmin. Kaltoinkohtelun laajuutta pitäisi selvittää lisää”, Jussi Markus sanoo.

MINNA KOLISTAJA

Opiskelijakaupungin vaarana vastikkeellinen seksi

Kuopiossa näkyy huumeiden ja päihteiden käytön lisääntyminen

Seksuaaliväkivaltatyötä tarvitaan Kuopiossa kipeästi. Tästä kertoo työ, jota on tehty puolentoista vuoden ajan Settlementti Puijolan Tyttöjen Talolla Kuopiossa. Asiakkaita on puolentoista vuoden aikana ollut yli 60.

Puijolan seksuaaliterapeutti, seksuaaliväkivaltatyöntekijä **Anna Korhonen** tietää, että seksuaaliväkivalta voi näkyä ulospäin fyysisinä oireina.

”Joskus aivot suojelevat tietoisuuttamme liian vaikeilta asioilta, ja kipeät kokemukset voivat näyttäytyä esimerkiksi huimauksena sekä pää- tai vatsakipuna”, Korhonen kertoo.

Tyttöjen Talo on tarkoitettu nuorille tytöille ja naisille. Korhosen vetämässä seksuaaliväkivaltatyön hankkeessa tarjolla on yksilötapaamisia sekä ryhmätoimintoja. Lisäksi Korhonen pitää joka tiistai vastaanottoa, jonne voi tulla ilman lähetettä ja halutessaan nimettömänä.

”Tällaista, virka-ajan ulkopuolelle ulottuvaa päivystyspalvelua ei Kuopiossa kukaan muu tarjoa”, Korhonen toteaa.

Korhonen tietää, kuinka vaikeaa seksuaaliväkivallasta puhuminen on.

”Väkivaltaa kokeneen on usein lähes mahdotonta kertoa, mitä on tapahtunut. On ammattilaisen vastuulla ottaa asia puheeksi. Vaatii taitoa ja kokemusta esittää asiakkaalle oikeat kysymykset, jotta todelliset syyt oireilulle nousevat esille.”

Seksuaalisen häirinnän ja väkivalan kokemukset ovat yllättävän yleisiä. Kouluterveyskyselyn perusteella ammattikoulutuksessa olevista tytöis-

tä kolmannes ja pojista kuudennes on joutunut kokemaan seksuaalista häirintää tai väkivaltaa.

Mihin olen suostunut?

Tämän päivän ilmiö on vastikkeellinen seksi.

”Seksin vastineeksi tarjotaan rahaa, vaatteita, päihteitä, illallisia tai mitä vain. Surullisen yleistä voi esimerkiksi olla, että opiskelija rahoittaa opiskelujaan vastikkeellisella seksillä”, Korhonen antaa esimerkin tilanteesta, jollaisia hän itse on työssään kohdannut.

Korhosen mukaan ydin on siinä, etteivät nuoret ymmärrä millaista vahinkoa he tekevät itselleen vastikkeellisessa seksissä.

”Jos asioita ei käsittele, voi altistua sille, että ajautuu uudestaan vastaavaan tilanteeseen. Syyllisyys, paha olo ja häpeä voivat nousta pintaan joskus paljon myöhemmin, usein silloin kun elämäntilanne muuttuu. Asioiden kieltäminen tai unohtaminen eivät onnistu. Tunteet tulevat kuitenkin, ja ne voivat tulla varoittamatta ja hallitsematta.”

Voinko selvitä?

Anna Korhosen asiakkaista Tyttöjen Talolla nuorimmat ovat kolmentoista ikäisiä, vanhimmat kolmekymppisiä.

Jotkut asiakkaista käyvät Talolla vain kerran juttelemassa ja pohtimassa, oliko hänen kokemuksensa seksuaalista väkivaltaa. On myös asiakkaita, joiden tukisuhteet voivat kestää useita vuosia.

”KIPEÄT KOKEMUKSET voivat näyttäytyä esimerkiksi huimauksena sekä pää- tai vatsakipuna”, kuvaa Anna Korhonen.

”Joskus oloa helpottamaan riittää jo se, että ymmärtää, että on muitakin saman kokeneita ja että omat vaikeat tunteet ovat normaali reaktio epänormaaliin kokemukseen.”

Ihmisillä on luonnostaan monia hyviä toipumiskeinoja: vaikkapa luonto, eläimet tai käsityöt voivat helpottaa oloa. Tavoitteena ei ole tapahtuneen unohtaminen, vaan ymmärryksen vahvistuminen: tapahtuneen hyväksyminen osaksi elämäntarinaa niin, että asia ei enää haavoittaisi.

”Yksin ei kannata jäädä. Asiat ovat vaikeita, mutta kaikesta voi selvitä. Ihmisellä on kyky selvitä, toipua, oppia kokemastaan, oppia luottamaan taas ja rakastamaan. Toivon ylläpitäminen on tärkeintä: se tukee ilon ja elämäntilanteen palautumista. Kyllä elämä kantaa!”

ULLA REMES

PUSSIHOUSSUILLA kirkkoon

Toivo Kärkeä laulamaan

Pussihousukerho toi perinneasun Nilsiä kirkkoon

REINO NIIRANEN esiintyi 11.11. yhdessä Pussihousukerhon kanssa Isänpäivän Valoon päin -konsertissa Nilsiä kirkossa.

Nilsiäläiset pussihousukerholaiset ovat lavalla komea näky. Mustat lierihatut, mustat liivit, mustat saapaseli pussihousut, mustat pitkävartiset saappaat ja valkoinen sarkapaita tuovat muistoja menneiltä vuosikymmeniltä. Vanhoja sota-ajan lauluja säestetään haitarin, viulun, mandoliinin, kitaran ja basson muodostamalla kokoonpanolla.

”Kerhomme erikoisuutena on yhteys **Toivo Kärjen** hengellisen musiikin tuotantoon. Toivo Kärjen poika **Kalervo Kärki** asuu Nilsiässä, ja hän on antanut isänsä lauluja meidän esitettäväksemme. Vanhin kappaleista on peräisin 1920-luvulta”, kertoo mandoliinia soittava piällysmies **Reino Niiranen**.

Pussihousukerholaisten keski-ikä on tällä hetkellä noin 70 vuotta. Aktiivisia jäseniä sillä on 23–25. Yli 30 vuotta sitten perustettu kerho on alun perin syntynyt markkinaperinnettä ja perinteistä pussihousuasua ylläpitäväksi ja vaalivaksi ryhmäksi.

Ensimmäiset parikymmentä vuotta kerho kiersi näyttäytymässä erilaisissa tapahtumissa, mutta vähitellen huomattiin, että joukossa oli mukana myös musiikintaitajia.

”Kymmenkunta vuotta sitten aloimme esiintyä vähitellen myös yhtyeenä. Viimeiset 5–6 vuotta laulaminen ja soittaminen ovatkin olleet voimakkaasti esillä toiminnassamme.”

Sota-ajan laulut ja Toivo Kärki

Pussihousukerhon ohjelmistossa on kaikkiaan noin 80 eriaiheista laulua. Pääpaino on vanhoilla sota-ajan ja sen jälkeisen ajan lauluilla. Viimeisen viiden vuoden aikana kerho on laajentanut kappalevalikoimaansa huomattavasti,

mikä on samalla lisännyt keikkatahtia ja vienyttä kerholaisia ympäri Savoaa.

”Viime vuonna Suomi 100 –juhlavuoden kunniaksi teimme yli 50 keikkaa. Yksi niistä oli Toivo Kärki-teemainen konserttimme Siilinjärven Siilifolkissa. Ensi kesänä on suunnitteilla esittää samainen konsertti myös Kaustisen kirkossa.”

”Yleisön liikuttuminen tuntui lavalle asti, ja se herkisti myös meidät.”

Pussihousukerhon tämän vuoden suurimpiin esiintymisiin kuulunut tapahtuma oli Nilsiä kirkossa 11.11. pidetty **Kari Tapion** laulun mukaan nimetty Isänpäivän konsertti Valoon päin.

”Kirkko oli lähes täynnä. Meidän lisäksemme siellä esiintyivät myös kirjailija-pappi **Raili Pursiainen** sekä kanttori **Lala Maukonen**.”

Kirkkokonsertti oli Pussihousukerholle järjestyksessään toinen viime vuonna Säyneisen kirkossa pidetty joulukonsertin jälkeen. Lisäksi kerho on esiintynyt useamman kerran jumalanpalveluksissa ja muissa kirkkotapahtumissa. Ikimuistoisinta keikkaa kysyttäessä Niiranen vastaa epäröimättä esiintymisen viime vuonna Kuopion musiikkikeskuksella Kaatuneiden Omaisten Liiton ja Sotaorpojen Liiton valtakunnallisessa kokouksessa.

MAIJU KORHONEN

KOLUMNI

Taivas sylissäni

Odotin esikoistamme, kun lauloimme joulun 2001 Kauneimpia joululauluja silloisen asuinpaikkamme Upinniemen kirkossa. Kuulin ensimmäistä kertaa kauniin Taivas sylissäni -laulun, josta jäi pysyvästi tärkeä kappale perheeseemme ja sukuumme. Sitä laulua on laulettu ristiäisissä, rippijuhlissa, mutta myös jätettäessä jäähyväisiä rakkaille läheisille. ”Olet toisten kaltainen, lapsi lupauksien. Olet aarre sydänten, miten sinut suojelen, helmassani kantaa itse taivas-tako saan.”

Nyt rakas kuopuksemme on rippikouluikäinen. Saattelen häntä haikeudel-

la ja ylpeydellä itsenäistymisen polulle. Ja joka päivä häntä katsoessani mietin tuota lausetta – miten sinut suojelen. Ja samalla mietin kaikkia niitä nuoria, jotka ottavat itsevarmoja tai varovaisempia askeleita kohti itsenäisyyttä. Millaiseen maailmaan me heitä saamme, millaisen perinnön jätämme jälkeemme. Mistä arvopohjasta he ponnistavat, mitä elämässään arvostavat.

Miten jättäisimme heille merkityksellisyden kokemuksen? Sen, että heidän elämässään olisi täytettäviä tehtäviä, arvokkuuden kokemuksia, isompaa merkityksellisyttä. Koska ne ovat tunnetusti asioita, jotka auttavat meitä eteenpäin myös silloin, kun elämässä

kaikki ei ole kohdallaan ja menetämme uskoamme tulevaisuuteen. Silloin merkitsee se, että koemme toteuttavamme suurempaa tarkoitusta elämässämme ja kuulumme yhteisöön. Silloin vaikutusta on sillä, että jaksamme ottaa vastoinkäymiset osana kasvutarinaamme ja sanoittaa ne myönteisenä kasvukokemuksena.

Esikoiseni kummitäti ohjeisti nuorta hänen rippijuhlissaan kovin viisaasti sanoen: ”Tarvittaessa muista ottaa vastaan myös kantoapua, kun tuntuu, että omat siivet eivät kannaa.”

Meidän ei tarvitse jaksaa kaikkea itse. Meidän ei tarvitse olla yli-ihmisiä ja suorittaa täydellistä elämää.

KIRSI SOININEN

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Emma Elisabeth Siitari, Onni Ville Ilmari Hodju, Vilho Tuomas Aleksander Arokivi, Lila Tuuli Sofia Niskanen, Alva Lyydia Pulkkinen

KUOLLEET

Maija-Liisa Walle 85, Eeva Kaarina Kainulainen 83, Kari Pekka Ensio Mäkinen 32, Kaarlo Kalevi Suhonen 86, Hilda Elina Miettinen 92, Tyyne Rauha Savukoski 93, Reino Kalevi Haatainen 88, Anja Kyllikki Ovaskainen 81, Veijo Olavi Hartikainen 68, Esko Aimo Kullervo Ryytänen 71, Hilma Anelma Suhonen 86, Sirkka Siviä Mikonaho 90, Anja Maija Kokkonen 85

ALAVA

KASTETUT

Timi Jooa Petteri Toikkanen, Eino Ilari Viljami Antikainen, Alvari Tauno Tapio Jääskeläinen, Alina Ellen Inkeri Reinikainen, Santeri Tuomo Tapani Partanen, Emil Vincent Benjamin Leinonen, Kenan Ilja Aslan Genctürk, Aapo Elmeri Sairanen

KUOLLEET

Eeva Sofia Mönkkönen 93, Pirkko Kaarina Kaipainen 61, Lauri Ylermi Seppänen 83, Sirkka Tellervo Hodju 70, Anna Liisa Sinisalo 93, Matti Moilanen 92, Alli Helena Piitulainen 83, Raili Elina Väisänen 82, Kalevi Jääskeläinen 85

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Olivia Helena Vilhelmiina Voutilainen, Riistavesi; Ella Meea Maria Karhunen, Vehmersalmi; Vilma Aino Maria Föhr, Säyneinen; Emma Amalia Saastamoinen, Nilsiä; Sofia Maria Josefiina Antikainen, Riistavesi; Miina Pauliina Puska, Riistavesi; Jaakko Mauno Taavetti Kuosmanen, Nilsiä.

KUOLLEET

Heimo Johannes Holopainen 92, Kaavi; Toivo Aadolf Miettinen 83, Tuusniemi; Veli Kalevi Pitkänen 88, Nilsiä; Anja Irene Kainulainen 79, Säyneinen; Risto Pekka Mikkonen 72, Tuusniemi; Martta Kaisa Pasanen 87, Kaavi; Elina Heiskanen 87, Kaavi; Eija Ritva Anneli Holopainen 84, Vehmersalmi; Erkki Kalevi Kähkönen 89, Riistavesi; Aino Elina Ritanen 85, Nilsiä;

Anja Sisko Smolander 66, Tuusniemi; Jyrki Tapani Miettinen 61, Riistavesi; Pekka Juhani Laitinen 55, Nilsiä; Matti Juhani Pakkanen 73, Tuusniemi; Kalle Esko Baltzar 74, Kaavi; Hannu Juhani Vartiainen 76, Nilsiä; Aini Maria Miettinen 93, Riistavesi; Ari Tapio Mustonen 52, Kaavi; Juho Petter Leskinen 81, Säyneinen; Eero Uolevi Tirkkonen 65, Kaavi; Antti Olavi Kainulainen 81, Nilsiä; Liisa Elina Laitinen 59, Muuruvesi; Väinö Eemil Karttunen 77, Riistavesi; Urho Kaarlo Johannes Ikonen 88, Vehmersalmi; Martti Olavi Räsänen 55, Tuusniemi; Mikko Vesa Parviainen 84, Nilsiä; Katrin Charlotte Aniko 67, Kaavi.

KALLAVESI

KASTETUT

Paavo Verne Juhani Turunen, Jenny Sofia Toppila, Ami Elias Sebastian Väisänen, Selma Elina Raatikainen, Ida Sofia Mirabella Koivisto, Leo Antti Tapio Ruotsalainen, Jere Juhani Mättö, Silja Serafiina Porkola, Michelle Helga Melissa Puustinen, Roope Aleksanteri Uusisuo, Emilia Aleksandra Juntunen, Eliel Jaakko Sakarias Mönkkönen, Seela Lovisa Karsikas, Milja Aada Marita Mustonen, Maisa Matilda Milena Neuvonen, Lola Saga Maria Kuronen, Livia Alva Adeline Kotilainen, Miro Henrik Jalkanen, Iivo Oliver Asikainen, Mimosa Marjatta Pietikäinen, Aurora Fiona Charlotta Liuha, Veeti Eemil Korhonen, Jami Matias Kärkiö

KUOLLEET

Pasi Janne Mikael Korhonen 38, Elma Terttu Tiirikainen 89, Tuula Hellevi Ollila 80, Elli Irene Nousiainen 93, Aalto Tellervo Hassinen 86, Jouni Tapio Lapveteläinen 57, Veikko Johannes Oravainen 81, Arto Ensio Ikäheimo 68, Unto Ilmari Ylönen 90, Leila Elina Kajan 84, Pirkko Leena Mykkänen 79, Pentti Paavali Pennanen 73, Veera Regina Tiihonen 90, Reijo Ensio Hyvönen 83, Eini Maarit Elina Rissanen 60

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Eino Olavi Nykänen, Alma Elina Sofia Jimenez, Waltteri Mikael Nikkanen, Kaarlo Armas Olavi Tiihonen, Julius Viljami Salo, Viljo Jonni Johannes Manninen

KUOLLEET

Pentti Kalevi Hyvärinen 70, Seppo Juhani Vanninen 74

PUIJO

KASTETUT

Tiuku Lempi Emilla Niskanen, Elias Kristian Majuri, Leevi Eemeli Hynynen, Felix Eino Emil Voutilainen, Hilla Bertha Elisa Koskinen, Väinö Aleksanteri Fick, Jooa Pietari Lappeteläinen, Emma Linnea Heikura, Hertta Ilona Poutiainen, Iida Anneli Adalmiina Laulumaa, Rene Helmeri Haaranen, Emilia Elisabeth Rautsi

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Saku Matti Juhani Koskinen ja Taina Elisa Kosunen, Benjam Emil Hietala ja Iida Maria Remes

KUOLLEET

Eino Ensio Juutistenaho 85, Leo Reko Johannes Hiltunen 3 pv, Matti Ensio Miettinen 55, Kerttu Liisa Väisänen 93, Pirkko Anneli Jääskeläinen 83, Jukka Olavi Räsänen 46, Riitta Inkeri Hirvaskero 84, Helmi Inkeri Gröndahl 90, Maija Annikki Huttunen 73, Heikki Kalervo Korhonen 93, Jyrki Matti Pietiläinen 86, Väinö Antero Niiranen 89

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Mikke Onni Helmeri Martikainen, Anni Ilona Armida Soinen, Emma-Stiina Peppiina Tossavainen, Leo Veikko Petteri Ärväs, Manta Isla Elina Väänänen, Tuuli Adalmiina Vainikainen, Aida Inka Helena Puttonen, Sara Hilja Helena Lappalainen, Iina Lotta Vilhelmiina Ollikainen, Joan Arvo Heikinpoika Heikkinen, Liliana Eline Amanda Ciprian, Vihtori Mauri-Ossian Paavilainen, Netta Aino Olivia Pöyhönen, Jasperi Esko Antero Heikkurinen, Linnea Aada Emilia Repo, Pihla Hinni Maaria Kinnunen, Eevi Ilona Miettinen, Anniina Josefiina Leskinen, Jessa Lumi Eerika Tikka, Hertta Amalia Heikkinen, Emma Hannele Marjatta Voutilainen, Julius Salomo Kumpumäki, Eino Unto Ilmari Kaunisto

KUOLLEET

Maini Karoliina Koskinen 88, Maire Helmi Ruuskanen 79, Maija-Leena Kuutti 69, Matti Kalevi Puustinen 91, Raimo Heikki Johannes Hämmäläinen 67, Erkki Antero Pöyhönen 71, Veli Esko Varonen 78, Katri Elina Lyytikäinen 93

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKO

101
SYYTÄ KUULUA
KIRKKOON

"Ihmeet."

Twaarna

MITÄ TE ODOTITTE näkeväanne? Taikuri onnistuu, jos ihmiset uskovat sen, mitä näkevät. Uskon ilo nousee siitä, mitä ei vielä nähdä. Toivo!

(MATT. 11:9; HEPR 11:1) MATTI SEPPO PERÄLÄ 16.12.

SANALLISTA

1. Sunnuntai joulusta

"JEEUSKSEN isä ja äiti olivat ihmeissään siitä, mitä hänestä sanottiin. Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, lapsen äidille: "Tämä lapsi on pantu koetukseksi: monet israelilaiset kompastuvat ja monet nousevat. Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnusteta, ja sinun omankin sydämesi läpi on miekka käyvä. Näin tulevat julki monien sisimmät ajatukset."

Luuk. 2: 33-40

Pyhä perhe

Lapsen syntymä on ihme. Syntymähetkellä lasten vanhempien tunteet ovat sanoin kuvaamattomia. Onni, ilo ja hämmennys kuvaavat äidin ja isän mielenliikkeitä.

Äidin osa on erilainen isään verrattuna. Äiti on saanut kantaa uutta elämää kirjaimellisesti sisällään lapsen ensimmäisessä kodissa äidin kohdussa. Isän osa on tukea ja olla läsnä.

Maria ja **Joosef** toivat juutalaisten tapojensa mukaan esikoisena syntyneen poikalapsen temppeliin ja pyhittivät hänet Jumalalle. Profeetta **Simeon** tunnisti hengessään lapsen kauan odotetuksi Israelin kansan messiaaksi.

Profeetallisesti Simeon myös näki tulevan tapahtumaketjun Jeesuksen vanhempien, Israelin kansan ja lapsen itsensä kannalta.

Maria, Joosef ja Jeesus-lapsi, pyhä perhe kuuli Simeonin hämmäntävän ennustuksen: "Tämä lapsi on pantu koetukseksi."

Me tiedämme mitä Simeonin ennustus tarkoitti. Se tarkoitti Jumalan suunnitelman toteutumista Jeesuksen kautta.

Lapsi sai varttua pyhässä perheessä. Vapahtajamme tarvitsi kodin ja perheen kasvaakseen siihen tehtävään, johon Jumala oli Hänet tarkoittanut.

Koti ja perhe ovat aarteista kalleimpia.

MATTI PENTIKÄINEN

Otan vastaan siivoustyötä
T:mi Tarjan Siivouspalvelu
Puh. 044 9858433

**KAIKKEA KIVAA
KOTIIN**

WWW.KEITTITUNING.FI

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!
Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

• **HAUTAKIVET**
• **KAIVERRUKSET**
• **KULTAUKSET**
• **ENTISÖINTITYÖT**
• **KIVILYHDYT**

**KIVI
PAJA**

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

LÄNSIVUOREN HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

Luotettavaa ja ammattitaitoista Kukka-, hautaus- ja pitopalvelua

Palvelemme Tuusniemellä, Riistavedellä,
Vehmersalmella sekä lähikunnissa

Kukkatupa

Kukkatupa, Huoltotie 5, Tuusniemi p. 017-661610

Parasta paikallista palvelua

Pyydä tarjous täydenpalvelun
hautajaisjärjestelyistä.

**KOIVUMÄEN
KARTANO**
Koivumäenkuja 18
017 361 4291
www.koivumaenkartano.com

• **Matot**
• **Vuodevaatteet** • ym.
• PESULA •
PYYKKISATAMA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

HAUTAKIVET LISÄKAIVERRUKSET

sekä kaikki kivialan palvelut

KIVILÄHDE
KAAVIN KIVI

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoinna ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

APUA ASIAKIRJOJEN LAADINTAAN

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset sekä
erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.
Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverrukset
ja kiven entisöinnit

”LAPSELLA ON OIKEUS oppia tietämään,
että hän on Jumalalle rakas”, pappi
Leena Laurinkari muistuttaa.

Kastepäivänä kaikki on VALMISTETTU

Onko kaste elämän alun juhlava perinne, turva tai lapselle viesti siitä, mihin hän kuuluu? Vai turha rituaali tai asia, jonka lapsi päätäköön aikanaan itse? Siilinjärvellä vietetään helmikuussa Suurta kastepäivää, jolloin kasteelle voi tuoda kastamatta jääneen lapsen.

Haluamme nostaa yleiseen keskusteluun kasteen merkityksen. Lapsille, joita ei ole kastettu, haluamme tarjota mahdollisuuden kastepäivän juhlaan, jossa kaikki on perheelle valmiina tarjoiluja myöten”, kertoo kastepäivän pappi **Leena Laurinkari**. Päivä on tarkoitettu alle 14-vuotiaille.

”Tätä mahdollisuutta voi tarvita perhe, jossa lapsi on ollut sairaana silloin, kun kaste on tavallisesti ajankohtainen. Vanhemmat ovat voineet olla perheenjäsenen synnyttyä liian väsyneitä järjestämään juhlaa. Joskus kasteen merkitys on niin vieras, että vanhemmat eivät järjestä juhlaa”, Laurinkari kuvailee.

Aiemmin Siilinjärvellä on järjestetty kastekutsuja vuoden kuluttua lapsen kasteesta. ”Olemme unelmoineet kastepäivästä. Niitä on järjestetty pääkaupunkiseudulla ja Tampereella 2010-luvun alusta alkaen”, pastori Laurinkari sanoo.

Jumalan perheen- jäsenen juhla vai nimeämistä?

Kasteen ja muiden kirkollisten toimitusten ytimessä on Jumalan halu siunata ihmistä.

”Luoja haluaa osoittaa rakkauttaan luodulle jo elämän alusta alkaen. Jokainen on kutsuttu kasvamaan Jumalan rakkauten ympäröimänä. Lapsella on oikeus oppia tietämään, että hän on Jumalalle rakas”, Leena Laurinkari muistuttaa. Suuri kastepäivä on suunnattu nimenomaan lapsille. ”Luterilaisen opin mukaan kasteessa Jumala kutsuu jokaisen omakseen. Jeesus käski tuomaan lapsia luokseen, ja siksi kirkossamme vanhemmat tuovat lapsensa kasteelle”, kirkkoherra **Olli Kortelainen** selittää.

Siilinjärvellä kastetaan yhä yli 85 % syntyneistä lapsista, mutta koko kirkossa enää alle 70 % ja suunta on laskeva.

”Järjestämällä kastepäivän haluamme toimia ennakkoiden ja iloiten hyvästä tilanteesta”, Leena Laurinkari sanoo.

Kastamattomuutta on perusteltu sillä, että lapsi saa itse päättää kirkkoon kuulumisesta. Laurinkarin mukaan kastetta jarruttavat myös kummien puute ja oman uskon kysymykset. ”Halutaan uskoa omalla tavalla ja olla sitoutumatta kirkkoon. Joillekin rituaali tuntuu merkityksettömältä, vaikka samalla nimiäisten rituaaliin halutaan kasteen elementtejä.”

Moni mieltää kasteen nimenantojuhlaiksi. ”Vanhan nimilain mukaan nimi piti antaa kahden kuukauden kuluessa kasteesta, vuoden 2019 alusta alkaen kolmen kuukauden kuluessa. Uuden lain myötä nimen voi ilmoittaa maistraattiin netissä. Tällä voi olla negatiivista vaikutusta kasteiden määrään”, kirkkoherra Kortelainen sanoo.

SINI-MARJA KUUSIPALO

✦ Suuri kastepäivä Siilinjärven seurakunnassa 23.2. Lisätiedot liitteestä s. 7 ja siilinjarvenseurakunta.fi.

Tietokoneapu

Kotitalous-
vähennys 45%

www.orden.fi

040 5844 045

Mainosmyynti Eine Kotamaa

050 315 5849 eine.kotamaa@slpmedia.fi

Seuraava julkaisupäivä 31.1.,
varaukset 21.1. mennessä.

SLP
KUSTANNUS

UNELMIA ja HAAVEITA saa olla

Omannäköinen elämä vaatii rohkeutta ja omien ajatusten tutkiskelua. Salli unelmat itsellesi!

OSA HAAVEISTANI on toteutunut, mutta mikään ei ole tapahtunut hetkessä. Unelmat vaativat aikaa kypsyykseen, sanoo psykoterapeutti Marjo Hirvonen.

Marjo Hirvonen, kuopiolainen psykoterapeutti ja sairaanhoitaja-diakonissa, tapaa työssään ihmisiä, jotka etsivät elämälleen suuntaa. Millaisia ajatuksia ihmisten tarinat herättävät?

”Monet ovat hukassa elämänsä kanssa, koska eivät tiedä, mitä tehdä. Toisilta puuttuu luottamus omiin kykyihinsä, ja ympäriltä puuttuu kannustajia. Tsemppi-

pari, joka auttaisi eteenpäin, voi olla esimerkiksi koulun opettaja, ystävä tai perheenjäsen.”

Hirvonen on huomannut, että monet elävät ns. jonkun toisen unelmia tai elämää, ja laittavat omat toiveet täysin syrjään. Osa elää äidin tai isän elämättömiä unelmia, joku toinen puolison haaveita.

”Toisaalta tulee myös muistaa se, että aina ei pysty valitsemaan elämään-

sä. Kaikkeen et voi vaikuttaa, et esimerkiksi sairauksiin tai muihin vastoinkäymisiin.”

Moni on lukossa elämänsä kanssa, eikä oikein tiedä, miten tehdä päätöksiä. Ehkä lapsuudessa ei ollut valtaa sanoa omia ajatuksiaan. Ehkä unelmat ovat painuneet mielen sopukoihin.

Hirvonen muistuttaa, että moni saavutus vaatii paljon työtä ja monia epäonnistumisia.

”Taito on siinä, miten epäonnistumisista päästään eteenpäin. Osa jää kiinni epäonnistumisiin, tai antavat historian ja omien lähtökohtiensa määrittää itseään liikaa. Vaarana on, että he toteuttavat vain ympäristön odotuksia tietynlaisesta elämästä, eivätkä osaa kysyä, mitkä olisivat minun näköisiä ratkaisuja.”

Tunnet itsesi parhaiten

Psykoterapeutti rohkaisee etenemään ja harjoittelemaan pienin askelin. Tärkeää on uskaltaa katsoa omaa elämäänsä ja kysyä, mikä on tärkeää ja tavoitteleminen arvoista.

”Aina on arvostelijoita, ihmettelijöitä, neuvoja ja viisaampia kuin sinä. Kuuntele, mitä heillä on sanottavana, mutta tee kuitenkin itse ratkaisusi.”

Omassa elämässään Hirvonen muistelee opiskeluaikana tehtyä päätöstä lähteä Australiaan työharjoitteluun.

”Olin lapsesta saakka haaveillut Australiaan matkustamisesta. En tiennyt miten ja milloin se tapahtuisi, mutta unelma kulki mukana. Kansainvälisten asioiden vastaava rohkaisi minua lähtemään, vaikka opinto-ohjaajani epäilikin onnistumistani. Ilman KV-vastavaan kannustusta unelmani ja seikkailuni ulkomailta olisivat ehkä jääneet toteutumatta.”

Hirvonen on kannustanut monia astumaan unelmien ovista sisään. Ehkä haaveet eivät tapahdu meidän haluamassa aikataulussa tai edes juuri sellaisena kuin olemme niiden kuvitelleet olevan. Tärkeää on mennä eteenpäin.

”Elä hetkessä, ei sitku- tai mutku-elämää vaan nytku-elämää”, Marjo Hirvonen muistuttaa niin itselleen kuin muillekin.

”Onnistumiset ja pettymykset ovat muokanneet elämäni”

Siilinjärvellä asuva **Janne Kasurinen** ottaa vastaan Yrityskeskus Innocumin vanhassa sairaalarakennuksessa. Toimintajohtajana hän luotsaa suurta yrityskokonaisuutta kohti yhteisiä tavoitteita ja suunnitelmia. Omassa elämässään hän haaveilee opiskelusta, avioliiton ja koko perheen hyvinvoinnista.

Onko elämäsi Janne Kasurisen näköistä?

”Tällä hetkellä elän hyvinkin tasapainoista elämää, jossa on riittävästi vauhtia ja toisaalta myös rauhallisia hetkiä.”

Kasurisen juuret ovat tiukasti Siilinjärvellä, ja hän kertoo, että omannäköisen elämän tekee osaltaan juuri lapsuuden tutut ympäristöt ja ihmiset. Hän kokee olevansa Siilinjärvellä kotonaan niin fyysisesti kuin henkisesti.

”Vuosien aikana opitut asiat ja kokemukset ovat kouluneet minua ihmise-

nä ja vaikuttaneet siihen, millaiseksi olen tähän mennessä tullut. Koen, että elämäni on ystävällistä ja toiset huomiointia ottavaa, mutta toisaalta olen oppinut pitämään huolta myös itsestäni.”

Täydellisyyteen pyrkiminen uuvuttaa

Kasurinen menee ajassa taaksepäin, ja muistelee, miten nuoren miehen haaveena oli löytää mukava puoliso ja perustaa perhe sekä rakentaa sille koti. Ne ovat toteutuneet.

”Haaveisiin kuului se, että saavuttaa menestystä työelämässä niin, että työtä ja toimeentuloa riittää. En ole ikinä elänyt unelmat edellä. Ehkä enemmänkin olen tarttunut toimeen ja tehnyt parhaani ja katsonut mihin se on riittänyt.”

Elämän mukanaan tuomat onnistumiset ja pettymykset ovat vaikuttaneet

ratkaisuihin.

”Elämästähän saa mukavan monimutkaisen, mikäli tekee päätöksiä, joita on mahdoton toteuttaa. Itselläni ei ole ollut tapana lähteä ’hakemaan kuuta taivaalta’. Ajattelen, että unelmat voi kyllä asettaa korkealle, mutta niiden saavuttamiseksi täytyy edetä askel askeleelta. Eikä pidä pettyä, vaikka niitä ei pystyisikään toteuttamaan täysin sellaisina kuin olisi halunnut.”

”Olen oppinut, että täydellisyyteen pyrkiminen ajaa ihmisen loppuun. Itse asetamme usein paineita elämällemme. Omannäköinen elämä tarkoittaa minulle armollisuutta niin itseäni kuin toisia kohtaan”, Janne Kasurinen pohtii.

TEKSTIT JA KUVAT: HANNA VALKONEN

”**KÄVIN AAMULLA** ennen töihin lähtöä lenkillä ja uimassa vaimoni kanssa. Pienet arkiset asiat tekevät elämästäni omannäköistä, kertoo Janne Kasurinen.”

”OLEN AINA ajatellut, että on hirveän hienoa, jos ihmiset uskovat johonkin”, Mika Sutinen pohtii uskontojen merkitystä.

Järjetöntä **MENOA**

Mika Sutinen peräänkuuluttaa järjen käyttöä, sivistynyttä keskustelua ja rohkeutta epäonnistua.

Joulunpyhät alkavat olla taakse jäänyttä elämää ja on aika orientoitua arkeen.

”Joulua vietettiin Vehmersalmen mökillä oman perheen ja vanhempien kanssa. Ohjelma oli hyvin perinteinen eli ruokaa, saunomista ja yhdessäoloa läheisten kesken”, **Mika Sutinen** kertoo.

Lepopäivien jälkeen kalenteri alkaa taas täyttyä uuden vuoden työtehtävistä. Sutinen luopui lemmikkieläintarvikkeisiin erikoistuneen Musti ja Mirri -liikeketjun toimitusjohtajan tehtävästä viime vuonna ja on sen jälkeen toiminut pääsääntöisesti hallitusammattilaisena.

”Ammatillinen kunnianhimonni on tyydytetty ja nyt voin sparrata muita.”

Missä on järki?

Alkavan vuoden kynnyksellä Sutinen katsoo tulevaan hieman ristiriitaisin mieltein.

”En itse harrasta uudenvuodenlupauksia, pikemminkin yritän miettiä ratkaisujani pitkän vuotta. Oma elämäni on kaikin puolin mallillaan, joten sen suhteen minulla ei ole suurempia odotuksia.”

Enemmän sen sijaan huolettaa maailmanmeno.

”Monilta osin asiat ovat paremmin kuin ennen, mutta poliittinen retoriikka on saanut huolestuttavia sävyjä. Ei sitä voi seurata kovin rauhallisin mielin”, Sutinen pohtii.

”Tuntuu, että maailmaa hallitaan koko ajan vain vähäisemmällä järjellä. Lisäksi

ihmiset ovat yhä vähemmän kiinnostuneita faktoista ja tutkitusta tiedosta, mikä on minusta aika pelottavaa. Kaikenlaiset valemediat ja huuhaa lyövät yllättävän helposti läpi.”

Sutisen mukaan monien ilmiöiden ympäriltä leikkautuu lähes kokonaan pois sivistynyt keskustelu, koska asiantuntijat eivät vihapuheiden pelossa enää uskalla osallistua siihen. Myös Sutinen on saanut oman osansa loanheitosta.

”Kun taannoin pyrin tukemaan muuttaman Kuopioon tulleen turvapaikanhakijan työllistymistä, jouduin erään julkaisun hampaisiin aika rajulla tavalla. Kyseinen lehti muun muassa julisti boikotin Mustia ja Mirriä vastaan.”

”Turvapaikanhakijat ovat täällä joka tapauksessa, joten eikö olisi kaikkien etu, että he myös tekisivät töitä?”

Moka on investointi

Sutinen on kirjoittanut yhdessä **Mikko Kuitusen** kanssa kirjan *Mahtava moka*, joka käsittelee epäonnistumista – ja siitä selviämistä.

”Kiteyttäisin niin, että yksittäiselle ihmiselle jokainen moka on tahaton investointi. Siitä kannattaa aina ottaa oppi talteen.”

Tämä pätee niin liike-elämässä kuin elämässä yleensäkin.

”Itse olen oppinut kaikkein eniten juuri virheistä. Jos asioita aina vain toistaa onnistuneen kaavan mukaisesti, ei tapahdu minkäänlaista kehitystä.”

Eräs oppimisen paikka Sutisella on ollut ensimmäisen avioliiton kariutuminen.

”Se tuntui sillä hetkellä totaalisel- ta epäonnistumiselta. Meni useita vuosia ennen kuin olin asian kanssa tasapainossa.”

”Mutta siitäkin viisastuin. Opin, että vaikeitakin päätöksiä pitää välillä tehdä, vaikka miten pahalta tuntuisi. Nyt ajatellen, että ero oli lopulta meille molemmille hyvä ratkaisu.”

Epäonnistuminen ja virheiden tekeminen ovat lähtökohtaisesti asioita, joita ihmiset yrittävät viimeiseen saakka vältellä.

”Sellaistakin viestiä on kuulunut, että kirjamme jotenkin ihannoisi mokaamista. No, ei se ihan niinkään ole. Mutta jos virheitä pelkää liikaa, ei uskalla koskaan yrittää mitään uutta.”

Ohjeet oikeasta ja väärästä

Onnistumisesta ja epäonnistumisesta puhuminen johtaa Sutisen pohtimaan myös kirkon asemaa.

”Se ei ole helppo nyky-yhteiskunnassa. Toisaalta kirkolla on tarve vaalia ydintä, mutta samalla yhteiskunnan paineet vetävät omaan suuntaansa.”

Sutinen vertaa kirkon roolia pakkoruotiin.

”Kun ihminen vapauttaa itsensä pakosta, hän alkaakin ehkä vapaaehtoisesti hakeutua aiemmin pakkona kokemaansa asiaa kohti. Se on eräänlaista heiluriliikettä.”

Sutisella itsellään oli aikoinaan vaihe, jolloin hän halusi protestoida tiettyjä kirkon ratkaisuja vastaan.

”Nykyään näen enemmän sen hyvän, mitä kirkko tekee. Sillä on valtava yhteiskunnallinen arvo.”

”Minulle kristinusko merkitsee ennen kaikkea moraalioppia. Se toimii esikuvana, antaa ohjeistuksen oikeasta ja väärästä.”

Menestyksen hinta

Sutinen on syntyperäinen kuopiolainen, Puijonlaakson poikia. Välillä elämä on heittänyt työn perässä aina Hongkongiin asti, mutta vuodesta 2002 lähtien pysyvämpi koti on ollut Kuopiossa.

”Koen olevani monellakin tapaa äärimmäisen onnekas. En silti voi sanoa, että olen saanut elämäältä kaiken – ja vieläpä ilmaiseksi. Kaikesta joutuu maksamaan jonkinlaisen hinnan.”

”Olen saanut tehdä mielekästä työtä ja toteuttaa ammatillisia ambitiotiani, mutta toisaalta se on vienyt aikaa perheeltä. Viimeiset kaksikymmentä vuotta on mennyt niin, että olen käytännössä ollut työreissussa aina puolet viikosta.”

Sutinen ei kuitenkaan kadu mitään.

”Ihminenhan tekee päätöksen aina sen tiedon mukaan, joka hänellä sillä hetkellä on. Jossittelu jälkikäteen on turhaa.”

Sutinen kertoo vaimonsa joskus sanoneen, että ainoa, joka reissuelämästä ehkä kärsii, on mies itse. Perheellä kuulemma ei ole mitään hätää.

”Vaimon toteamus oli huojentava. Minulla on kaikki hyvin, kun perheeni voi hyvin.”